[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 315: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 385

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ

(2015 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 55)

07 ਮਈ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ,* ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, 1973-ਐਸ.299-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ-ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872-ਐਸ.33-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਾਰਨ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਭਗੌੜਾ ਰਿਹਾ - ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਧੀਨ ਸਹੁੰ 299 ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀ -1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ - ਯੂ/ਐੱਸ.299 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਯੂ/ਐੱਸ.302 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ - ਸਥਿਰਤਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਐੱਸ..299 (1) ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਤਕਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ

* ਲੇਖਕ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ, ਖਰਚੇ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਰਾਦੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਗਵਾਹ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 290-ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ 299 8.33 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਪ ਭਾਗ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ-ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਸ 31, 36, 38, 39, 47, 48, 500.

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872-8.106-ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਘਾਤਕ ਮੌਤ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਸ.106 ਦੇ ਗੁਣ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:
ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ-ਉਸਨੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ-ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਗੰਜਾ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। 106 ਦੇ ਗੁਣ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਏ ਬੋਝ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰੋ।[ਪੈਰਾ 46]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 807: (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 41; ਜੈਦਰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [2009] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 591: (2009)7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104-ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੰਡ ਕੋਡ, 1800.

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 299; ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਅਪਰਾਧਕ ਸਬੂਤ: ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ: ਸ਼ੱਕੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ: ਭਗੌੜਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ: ਅਣਜਾਣ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਕੋਈ ਤਤਕਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਤਲ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਬਿਆਨ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106: ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤ: ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਤਲ

ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 55

2003 ਦੇ ਸੀ.ਐਲ.ਏ. ਨੰਬਰ 296, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 07.01.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਅੰਬਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਚੌਰਸੀਆ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੇਕਸ਼ਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਰੋਰੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.

7 ਜਨਵਰੀ 2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2003 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 296 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 6 ਮਾਰਚ, 2000 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੀਮਡ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਅਦਾਲਤੀ ਜੂਏਕਰਡੋਮਾਰੇਡੀਓਮਾਰੇਡਿਓ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 302 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਸੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

3. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 8 ਜਨਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਭਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ:-

4. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

5. ਥਾਣਾ ਭਜਨ ਪੁਰਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਮਈ, 1990 ਨੂੰ ਪੀਸੀਆਰ ਤੋਂ ਰੋੜੀ ਅਤੇ ਬਦਰਪੁਰ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੈ ਪਾਲ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਸਮੇਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਹਾਊਸ ਨੰ. ਜੇ-387, ਗਲੀ ਨੰਬਰ 14, ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ ਜਿੱਥੇ ਊਸ਼ਾ ਪਤਨੀ ਸੁਖਪਾਲ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਉਕਤ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਗਲੇ, ਮੂੰਹ, ਮੋਢੇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘਿਰਣਾ, ਖੁਰਚਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਗੋਡੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਵੀ ਘਸੀਟਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਠ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਤਲ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨੋਟ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

6. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਵਾਸੀ ਮਕਾਨ ਨੰ. ਜੇ-386, ਗਲੀ ਨੰ. 14, ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-1/ਏ) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 20 ਮਈ, 1990 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਕਾਨ ਨੰ., ਜੀ.-4, ਦਿੱਲੀ, ਨਾ.-4, ਕਾਰਾਲੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਊਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸੁਖਪਾਲ (ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 3-4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਮੈਸ. ਆਰ.ਪੀ. ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ 'ਤੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੁਖਪਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹ ਊਸ਼ਾ ਕੋਲ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਖਪਾਲ ਨੇ ਸੀ

ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ (ਸੁਧਾ) ਵੀ ਉੱਥੇ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਕਿ 19 ਮਈ 1990 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਜਦੋਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਵਿਹਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਤ 9.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੁਖਪਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸੌਣ ਲਈ ਛੱਤ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੁਖਪਾਲ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਯਾਨੀ 20 ਮਈ 1990 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘਰ 'ਚ ਕੋਈ ਹਲਚਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਖਪਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਊਸ਼ਾ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਕਮਰੇ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਊਸ਼ਾ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਮਰੀ ਪਈ ਸੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਸੁਖਪਾਲ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 1990 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 213 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ -13/ ਐਫ) ਪੀ.ਐਸ. ਭਜਨਪੁਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

7. ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -15/ਏ) ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਰਾਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ "ਹੱਥੀਂ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ" ਸੀ। ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਪੱਤਰ/ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਈ) ਉਸ ਖਾਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ -13/ਬੀ) ਅਤੇ ਸਪਾਟ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਮੀਮੋ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ ਦੋ ਪੱਤਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ ਡੀ) ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਸੰਜੀਵ ਜੈਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8) ਤੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੈਡ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-13/ਓ) ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਡੀਓ ਮੈਮੋਰੰਡਮ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-13/ਐਨ) ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸਫ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 83 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀਆਰਪੀਸੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 9 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ. ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ, 5/ਈ ਅਤੇ 5/ਐਫ) ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਈ), ਨਮੂਨਾ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ, 5/ਈ ਅਤੇ 5/ਐਫ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ)(ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ FSLਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ)। ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ -24) ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਐਫ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ/ਨੋਟ (ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ) ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।

11. ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ 24 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 48 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ।

12. ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ 17 ਜੁਲਾਈ, 1991 ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੈਰਾਕੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੇ 20 ਮਈ, 1990 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ [ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -1/ ਏ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ)] ਉੱਤੇ

ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਹਿਰਦ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ।

13. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ/ਪੱਤਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਈ) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ -24) ਵੀਡੀਓ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਐਫ) ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-24) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਈ) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਟੁਕੜਾ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -10) ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ, 2003 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

16. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 7 ਜਨਵਰੀ, 2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਈ) ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ 19 ਅਤੇ 20 ਮਈ 1990 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ: -

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਕਮੇਟੀ (ਐਸਸੀਐਲਐਸਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਬੇਨਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ:-

(i) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਖੋਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਥਾਣਾ ਭਜਨ ਪੁਰਾ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.-13-9 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 139) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ii) ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਦਾਖਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ, ਸੰਜੀਵਨੀ-ਜੈਨਬੀਟ (ਸੰਜੀਵ-ਏਬਿਟ) ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ)। ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਹੇਠ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-13) ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਰ.ਪੀ. ਐਸੋਸੀਏਟਸ

(iii) ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਐਫ) ਅਤੇ ਲਿਖਾਈ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ -24) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਹਰ ਨੇ ਦਾਖਲ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ.

(iv) ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਨੋਟ (ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਤੁਲਨਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਐਫ) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹੈ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-24) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ -12/ਐਫ) ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(v) ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -10) ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਊਸ਼ਾ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਦੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(vi) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਫੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(vii) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਜਿਨਸੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਗਦਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-14) ਨੂੰ ਗਿ੍ਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ | ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

19. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲੜੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ:-

20. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਪੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: -

(i) ਕਿ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗਵਾਹ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਭਗੌੜਾ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

(ii) ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੇ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ [ਪੀਡਬਲਯੂ-1/ਏ] ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ (ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

(iii) ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਸਬੂਤ 19/20 ਮਈ, 1990 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਔਰਤ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਨੋਟ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ।

(iv) ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -10) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(v) ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੰਜੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

(vi) ਕਿ ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗ ਮਾਹਰ, ਦੀਪਾ ਵਰਮਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -24) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਐਫ)ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥ ਲਿਖਤ 'ਤੇ

ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-5/ਈ) ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਦਾਖਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ) 'ਤੇ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸੀਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗਜ਼ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-5/ਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-5/ਐਫ) ਐਪ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਐਪ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

21. ਉਸ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

22. ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ:-

23. ਸ੍ਰੀ ਅੰਬਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 9 ਪੀਸੀ 29 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-13) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

24. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਉਤਸੁਕ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪੁਰਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-13) ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਮੇਤ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਫਲਤਾ ਦੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਖੱਟੜਾ, ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਪੁਰ, ਬਾਗਪਤ, ਯੂ.ਪੀ.

25. ਧਾਰਾ 82 ਅਤੇ 83 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕੁਰਕੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਖੱਟਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਉਸ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਤੱਥ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

26. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ, 1991 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

27. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ 17 ਜੁਲਾਈ, 1991 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: -

"ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ, ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਪੂਰਨ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਆਰ/ਓ ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ, ਗਲੀ ਨੰ. 14, ਦਿੱਲੀ ਐਸ.ਏ. (ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ)"

28. ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ।

29. ਇਸ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜੋਰਦਾਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਦਰਜੇ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

30. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

299. ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ - (1) ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ, ਗਵਾਹਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ, ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਜਾਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ, ਖਰਚ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜੁਰਮ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।"

31. ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ, ਖਰਚ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗੀ।

32. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ:

"4..... ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

1 [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 807: (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 41.

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ....

.....ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੀ ਸਿਰਫ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.9.9 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 (1) ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ..."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

33. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੈਦਰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਠਾਕੁਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ 2 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

"25. ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਝਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਥ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖੋਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼/ਪਲੇਸਿੰਗ ਲਈ ਵੀ. ਸਬੂਤ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

29. ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 299 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅੰਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ...."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

34. ਧਾਰਾ 299 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦਾ 17 ਜੁਲਾਈ, 1991 ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-
ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਪੀ.ਐਸੋਸੀਏਟਜ਼ ਵਿਖੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ/ਸਪਲਾਈ ਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਪਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਐਚ.ਨੰ.387 ਗਲੀ ਨੰ.14 ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ 3/4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਪੀ. ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਭਗੀਰਥ ਪਲੇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ

---

2 [2009] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 591:(2009) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104.

ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਊਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਪਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ, ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਇਕੱਲੀ ਛੱਡ ਕੇ।

19.5.1990 ਨੂੰ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਊਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛੱਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ (ਕਰੀਬ ਐਤਵਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ) ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 5.30 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ. ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਉਥੋਂ ਲਾਪਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਆ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ: ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-1/ਏ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਗਲੇ ਅਤੇ ਮੋਢੇ, ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਸਨ। ਊਸ਼ਾ। ਬੈੱਡ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਖੂਨ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ

ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਕਤਲ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਖਾਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏ ਗਏ।

ਮੈਂ ਉਸ ਚਿੱਠੀ 'ਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਦੀ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਲਿਖਦੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਹ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਮੀਮੋ ਉਦਾਹਰਣ: ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-1/ਬੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਏਵਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਈਕਲ ਇੱਕ ਮੀਮੋ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1/ਡੀ. ਮੈਂ ਉਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਯਾਦ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

22.5.1990 ਨੂੰ ਮੈਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਪੀ.ਐਸੋਸੀਏਟਸ, 1696/8 ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਮੋਹਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਭਗੀਰਥ ਪਲੇਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੋ ਪੱਤਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤੇ। ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੁਖਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਪੀ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ 12.6.89 ਨੂੰ ਆਰਪੀ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਅੱਖਰ ਉਦਾਹਰਣ: ਪੀ.ਡਬਲਯੂ/ਈ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ/ਐਫ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਮੀਮੋ ਉਦਾਹਰਣ: ਪੀ.ਡਬਲਯੂ-1/ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸੁਖਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਸ.ਪੀ.1 ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੀਮੋ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1/ਬੀ ਰਾਹੀਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੰਜੀਵ ਜੈਨ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲੈਟਰ ਪੈਡ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹੀ ਮੀਮੋ ਐਕਸ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1/ਐਚ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

35. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ (ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: -

(i) ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਖਪਾਲ ਦਾ ਵਿਆਹ ਊਸ਼ਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(ii) ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਾਰਨ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(iii) ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਰ ਪੀ ਐਸੋਸੀਏਟਸ

(iv) ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਊਸ਼ਾ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰੁਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਧਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

(v) ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ ਜੇ-387, ਗਲੀ ਨੰਬਰ 4, ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਕੋਲ ਠਹਿਰਿਆ ਸੀ।

(vi) ਗਵਾਹ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਈਕਲ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਸੁਖਪਾਲ) ਅਤੇ ਪਤਨੀ (ਊਸ਼ਾ) ਨੂੰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਵਿਹੜੇ ਤੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਊਸ਼ਾ ਕਿਧਰੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ।

(vii) ਗਵਾਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਈ ਦੇਖੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਪਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਾਈਕਲ ਅਜੇ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

(viii) ਇੱਕ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ/ਈ) ਕਤਲ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸ ਪਲੰਘ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਿਆ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਚਿੰਤਾ (ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਪੀ. ਐਸੋਸੀਏਟਸ) ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

36. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਰਾਦਾ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ, ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਗਵਾਹ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਮਿਤੀ 17 ਜੁਲਾਈ, 1991 (ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਸੂਪਰਾ) ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੁਸ਼ਟੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦਾ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

37. ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਜਿਊਰਿਸਟ (ਪੀਡਬਲਯੂ -15) ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

38. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਫਰਾਰ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ 9 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਆਪਣਾ ਘਰ ਕਰਤਾਰ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ।

39. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਜੈਦਰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਠਾਕੁਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

40. ਮ੍ਰਿਤਕ ਊਸ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਧਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਝਗੜਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿੰਡ ਖੱਟੜਾ, ਯੂ.ਪੀ. ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

41. ਗਵਾਹ ਸੰਜੀਵ ਜੈਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8), ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਦਾਖਲ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ) ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੰਜੀਵ ਜੈਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-8) ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਜੀਵ ਜੈਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8) ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

42. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ-14) ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ 9, 19, 19, 2019 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਤ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਰਾਤ ਉਹ ਊਸ਼ਾ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

43. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ 9 ਅਗਸਤ, 2000 ਨੂੰ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ।

44. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ, 5/ਈ ਅਤੇ 5/ਐਫ) ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-5/ਡੀ, 5/ਈ ਅਤੇ 5/ਐਫ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਾਖਲ ਲਿਖਤਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਡੀ) ਸਮੇਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਅਪਰਾਧ ਸੀਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਲਈ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਐਫ) ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੀਪਾ ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਗਵਾਹ (ਪੀਡਬਲਯੂ -24) ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਐਫ) ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-12/ਈ) ਉੱਤੇ ਲਿਖਤੀ ਅਪਰਾਧ ਸੀਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੀਸੀਆਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

45. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -13) ਨੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ।

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਾਤ ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਠਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

46. ਊਸ਼ਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕਮਰੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਊਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਗੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ: -

(i) ਮਨੋਰਥ;

(ii) ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ;

(iii) ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਤਲ ਸੀ।

(iv) ਇਕਬਾਲੀਆ ਨੋਟ;

(v) ਕਰੀਬ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਗੌੜਾ;

(vi) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਗਲਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ;

(vii) ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮੌਤ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

48. ਇਕੱਠੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਲੰਚਿੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।

49. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਊਸ਼ਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ।

50. ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
51. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

52. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਫੜਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ।

53. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ (ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:
ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)